

Møte i Porteføljestyret for forskning og kunnskapsressurser

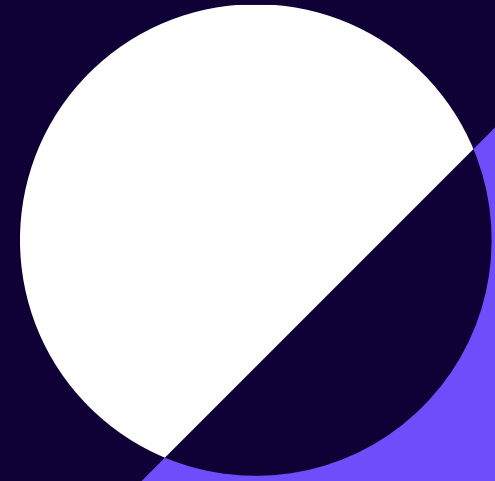
5. oktober 2023

Videomøte

A decorative graphic in the bottom right corner consisting of two overlapping circles. The larger circle is a vibrant blue, and the smaller circle overlapping its top-right edge is a light, almost white, color.

Sak 21/23 (V)

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Tidspunkt	Saks-nr.	Type	Sak	Ansvarlig
12.00 - 12.05	21/23	V	Godkjenning av innkalling og dagsorden	Styreleder
12.05 - 12.10	22/23	V	Godkjenning av protokoll fra møte 2/23	Styreleder
12.10 -12.25	23/23	O	Orientering fra Sikt - Status for innføring av Cris/NVA - Prosess - oppnevning av kandidater til BIBSYS-styret	Vigdis Namtvedt Kvalheim
12.25 -12.40	24/23	O	Porteføljestatus etter 2. tertial	Vigdis Namtvedt Kvalheim
12.40 - 13.30	25/23	O/D	Langtidsplan for fellestjenester 2024-2026	Vigdis Namtvedt Kvalheim
13.30 - 13.40			Pause	
13.40 - 14.00	26/23	O/D	Brukerbetaling i microdata.no	Ørnulf Risnes
14.00 - 14.20	27/23	O/D	Presentasjon av personverntjenester	Marianne H. Myhren
14.20 -14.40	28/23	O/D	Presentasjon av lisensavtaler og åpen tilgang	Nina Karlstrøm
14.40-14.45	29/23	V	Møteplan og sakskalender for 2024	Styreleder
14.45-15.00	30/23		Eventuelt	Styreleder
			Oppsummering og evaluering	Styreleder
			Møteslutt	Styreleder

Sak 21/23

Sakstype

Vedtak

Forslag til vedtak

Porteføljestyret godkjenner innkalling og dagsorden.

Sak 22/23 (V)

Godkjenning av protokoll fra møte 2/2023

Sak 22/23

Sakstype

Vedtak

Forslag til vedtak

Porteføljestyret godkjenner protokoll fra møte 2/2023

Sak 23/23 (O)

Orientering fra Sikt

Sak 23/23

Sakstype

Orientering

Forslag til vedtak

Porteføljestyret tar sakene til orientering.

Sak 24/23 (O/D)

Porteføljestatus etter 2. tertial

Innhold

Formål med rapporteringen

Fargebruk

Status FK

Formål med status rapportering

- Tilrettelegge for løpende beslutninger og involvering om tiltak og endringer
- Tilrettelegge for løpende styring av risiko, avhengigheter og nytteeffekter
- Skape oversikt og forutsigbarhet

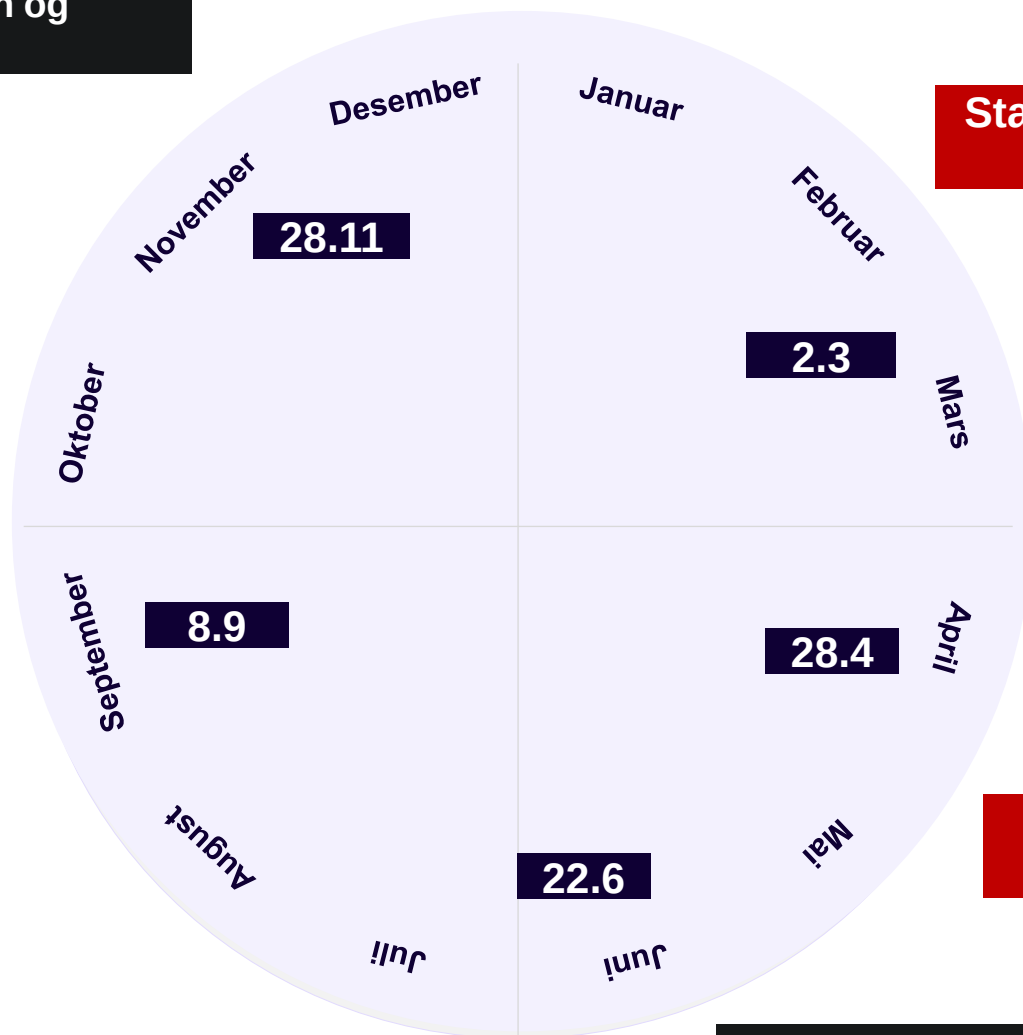

Årshjul produktstyring 2024

Beslutte langtidsplan og
rammefordeling

Status T2

Porteføljestyrene anbefaler
langtidsplanen

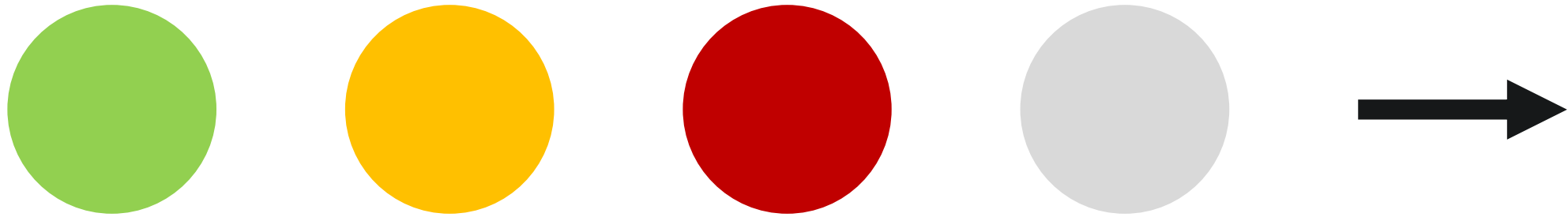
**Status T3 / årsrapport for 2023
Plan for 2024**

Produktstrategier revidert/besluttet i
porteføljestyre

Status T1

Drøfte langtidsplan og beslutte
rammenivå investeringsmidler

Rapporteringsrammeverk

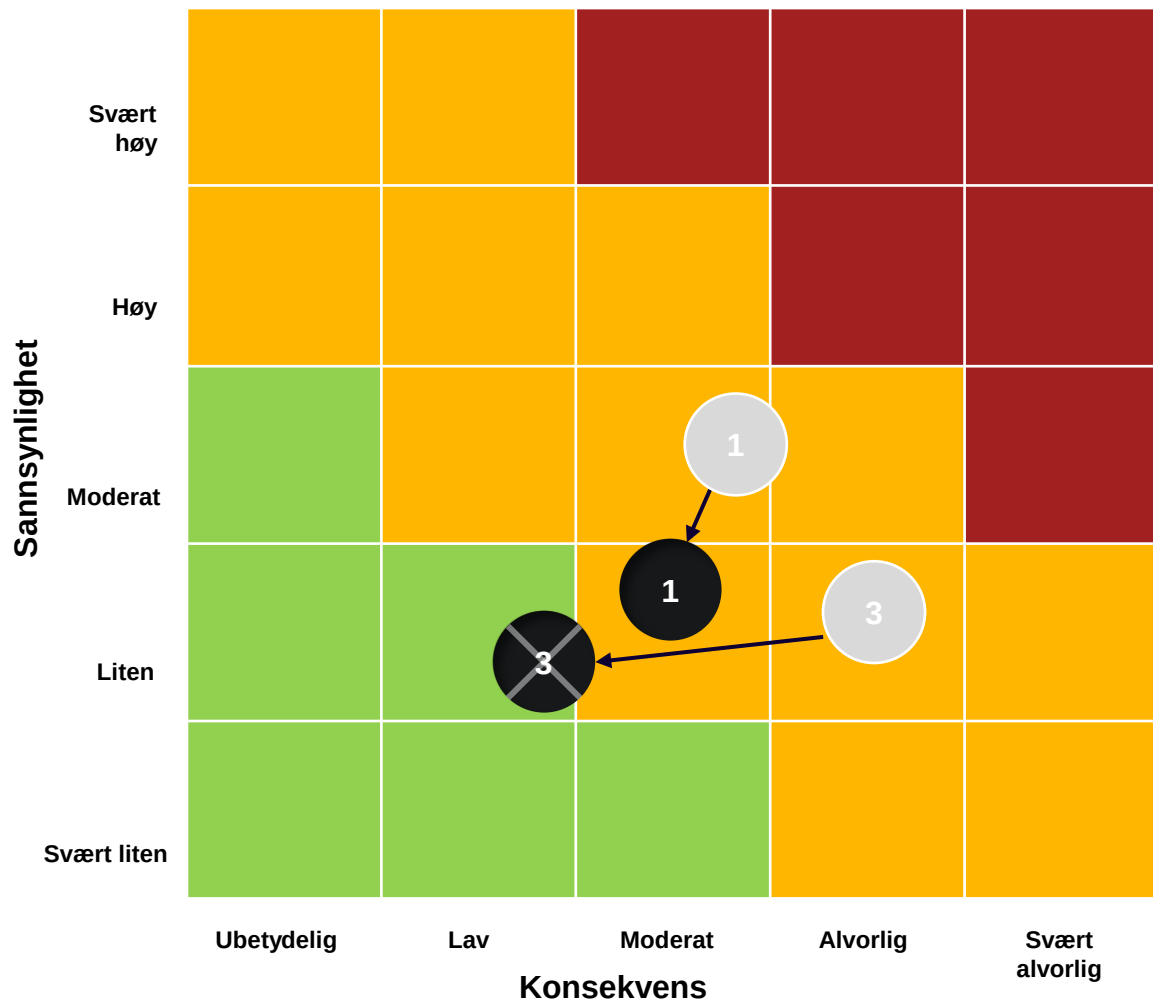

Fargene illustrerer status for produktområdet, hvor følgende kriterier er vurdert

- Brukertilfredshet
- Kundeverti med kontinuerlig utvikling
- Måloppnåelse/gevinstrealisering

- Stabilitet i forvaltning og teknisk gjeld
- Service Level Agreements

- Bemanning og kompetanse
- Finansiering og økonomi

Risiko som fremheves i rapporteringen, er risiko som:

- gjelder mange tiltak/produktområder
- er vesentlige for mange brukere eller mange kunder
- kan få konsekvens for en relativt stor andel av inntekter og/eller kostnader
- i vesentlig grad reduserer nytteeffekter og gevinster fra porteføljen

Skala for konsekvensvurdering

Ubetydelig	Lav	Moderat	Alvorlig	Svært alvorlig
<5% avvik fra måloppnåelse for kost eller tid, ingen konsekvens for kvalitet/gevinster/måloppnåelse	5% - 10% avvik fra måloppnåelse, for kost og tid, lav konsekvens for kvalitet/gevinster/måloppnåelse	10 - 20% avvik fra måloppnåelse, for kost og/eller tid og/eller moderat konsekvens for kvalitet/gevinster/måloppnåelse	20 - 30% avvik fra måloppnåelse for kost og/eller tid og/eller alvorlig konsekvens for kvalitet/gevinster/måloppnåelse	50% avvik fra måloppnåelse for kost og/eller tid og/eller svært alvorlig konsekvens for kvalitet/gevinster/måloppnåelse

→ Trend siden forrige periode

Forrige periodes risikovurdering

Denne periodes risikovurdering

Risiko redusert, ikke lenger relevant for rapportering/oppfølging av tiltak på styrenivå

Status porteføljen for Forskning og kunnskapsressurser, per september 2023

(rapporteringsform under utvikling)

Produkt-område	Status drift	Status investerings-tiltak	Antall kunder* (31.12.2022 / endring hittil i år 2023)	Økonomi Resultat inkl. risikokapital 2023 (MNOK)			Risiko	Status produkt-strategi
				Budsjett	Prognose T2	Avvik		
Personvern	 Stabilt og i utvikling: Automatisert Vurdering Digital DPIA	<i>Ikke relevant i 2023</i>	130 / + 2	-1,15	-0,83	+0,32	 Revidering av mønsteravtale og finansieringsmodell	Til PS: 11/23
Kunnskapsressurser/ bibliotekstjenester	 Stabil drift	<i>Ikke relevant i 2023</i>	82 / -2	-0,05	-0,07	-0,02	 Tjenesten er i stabil drift. Prosess mot ny kontrakt startet	Til PS: 02/24
Forsknings- informasjon	 Stabil drift	 Cris/NVA Forsinket	78 / 0	0,55	0,41	-0,14	 Leveranser har god kvalitet – forsinket ift plan	Til PS: 11/23
Dataforvaltning	 Stabil drift	<i>Ikke relevant i 2023</i>	19** / 0	-3,48	-3,32	+0,16	 Utviklingskapasitet og –finansiering	Til PS: 11/23
Microdata	 Stabil drift	 På plan Siste prosjektår	105 / +9 (virksomheter, ikke kunder)	-0,79	-0,79	-	 Finansiering 2024	Til PS: 11/23
Åpen forskning	 Stabil drift	<i>Ikke relevant i 2023</i>	130 / 0	-1,19	-1,19	-		Til PS: 11/23
Produktporteføljen oppsummert			188 / +9	-6,11	-5,79	+0,32		5 av 6 drøftes innen 2023

*Antall kunder er antall fakturerte kunder for brukerfinansierte produkter per 31.12.2022

**19 kunder på dataforvaltning med over 200 000 brukere

Økonomi er inkl. bruk av Sikt sin risikokapital. Se vedlegg 1 for detaljer.

 På plan/
Lav risiko
  Forsinket, kan komme
på plan med tiltak/
Middels risiko
  Etter plan/
Høy risiko
  Trend

Sak 24/23

Sakstype

Orientering/Drøfting

Forslag til vedtak

Porteføljestyret tar saken til orientering.

Sak 25/23 (O/D)

Langtidsplan for fellestjenester

2024 - 2026

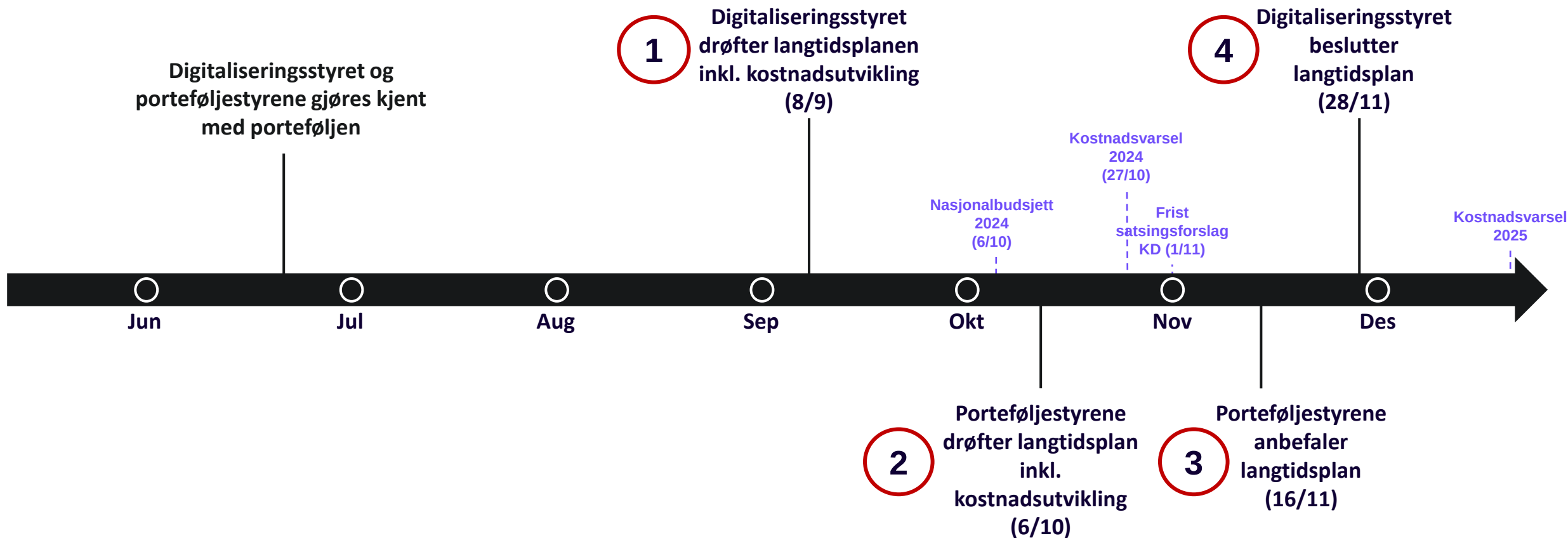
Dette betyr langtidsplanen for institusjonene:

- Forutsigbar kostnadsutvikling
- Mulighet til å påvirke prioriteringer
- Tydelig hva som kommer når i produktutvikling og anskaffelser
- Felles oversikt over gevinst- og nytteeffekter

Langtidsplanen for 2024 – 2026 drøftes i porteføljestyrene før beslutning i Digitaliseringsstyret i november 2023

Styringssignalene og oppfølgingspunkter fra Digitaliseringsstyret skal legges til grunn i langtidsplanen for 2024 – 2026

Styringssignaler:

- **Ferdigstille** eksisterende tiltak før oppstart av nye tiltak
- Moderniseringen av Felles studentsystem, Nytt opptakssystem og anskaffelsene innen undervisning har **høyest prioritet**
- Planen bør synliggjøre hvordan **kostnadsutviklingen** holdes nede
- Planen bør synliggjøre hvilke gevinst- og nytteeffekter som investeringene og fellestjenestene skal bidra til

I tillegg var det ønske om oppfølging på følgende tema:

- Veien videre for Analyseplattformen og Arbeidslivsportalen
- Hvordan Samstyringsmodellen ivaretar felles prioriteringer om satsingsforslag
- Digitaliseringsstyret ønsket involvering i drøfting av finansieringsmodell med fordeling over statsbudsjettet
- Hvordan kunstig intelligens er vurdert både når det gjelder muligheter og risiko

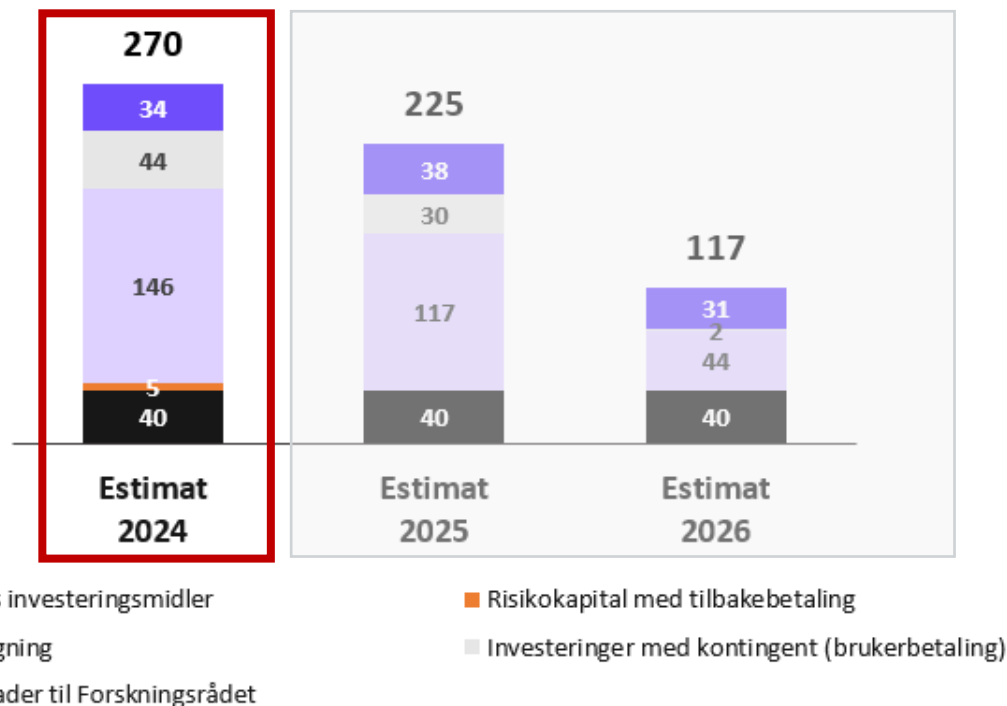
Investeringsbehovet for 2024 vil være i størrelsesorden 200 – 270 millioner kroner

70% av finansieringen for 2024 er avklart:

- Investeringsbehov i 2024 vil være i størrelsesorden MNOK 200 til 270, hvor av MNOK 130 – 180 til Sikt
- Forskningsnettet, Nytt opptakssystem og Moderniseringen av FS er de største tiltakene
- Forskningsnettet er unntatt offentlighet som følge av anskaffelse, og er ikke med i estimatene
- Det er 20 tiltak i porteføljen, hvor 7 av tiltakene enten er felles søknader til Forskningsrådet eller er eid av andre enn Sikt
- For 2024 er finansieringen avklart for 7 tiltak, tilsvarende 70% av finansieringen

Estimerte investeringer 2024 – 2026

(beløp i millioner kroner)

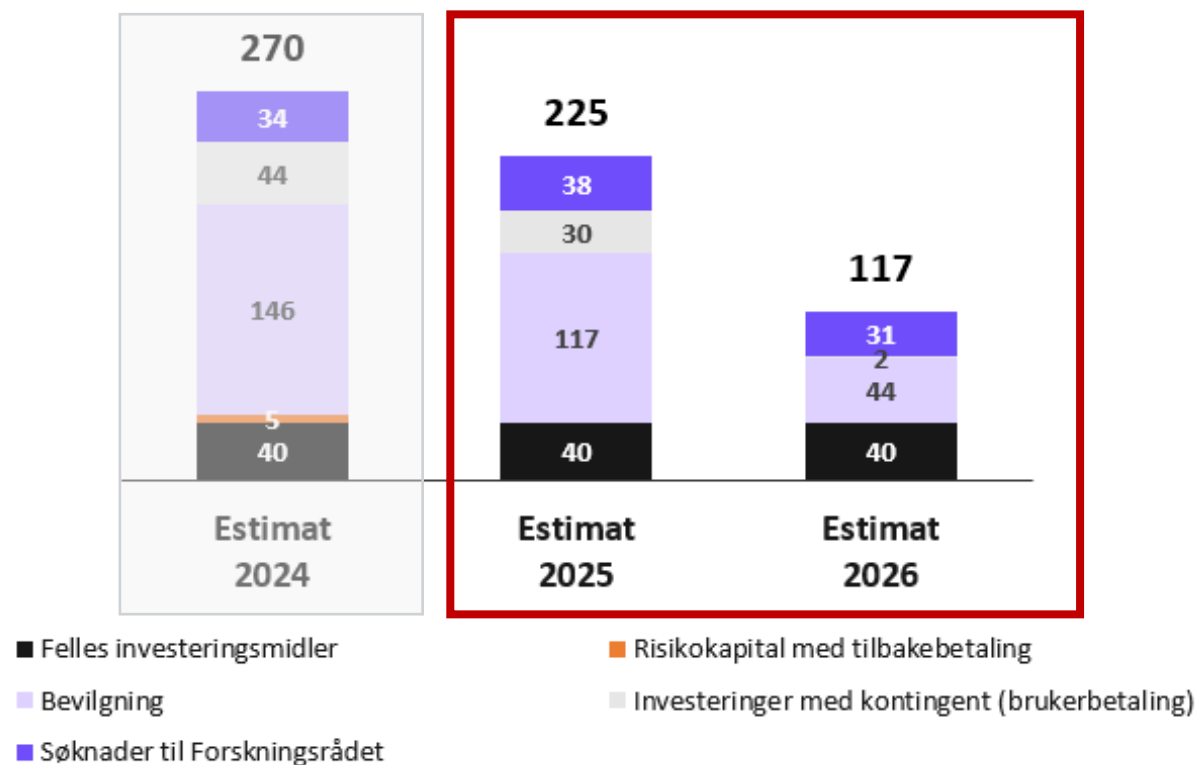
Estimerte investeringer går ned i 2025 og 2026, og skyldes ferdigstillelse av store tiltak, og at noe planlegging gjenstår

Investeringsbehovet i for 2025 og 2026 viser en nedgang som skyldes:

- Investeringene i Utdanningsregister, Analyseplattformen og UH-sak vil reduseres fra 2025
- Investeringene i KUDAF, Nytt opptakssystem og Felles studentsystem vil reduseres fra 2026
- Finansieringssøknadene til Forskningsrådet er under utarbeidelse
- Drøftingen i porteføljestyrene gjenstår, og det kan være tiltak som ikke er innarbeidet i planen enda

Estimerte investeringer 2024 – 2026

(beløp i millioner kroner)

Endringer i kontingent er endringer utover justering av konsumprisutvikling. Oversikten for Forskning og kunnskapsressurser vil oppdateres basert på møtene med porteføljestyret

Tabellen viser endringer i kontingent (brukerbetaling/drift)

- Det er foreløpig identifisert mindre oppdateringer i langtidsplanen for kontingent sammenlignet med informasjonen som ble lagt frem i 2022
 - Endringene gjelder UH-sak og Analyseplattformen, og innføringsplanene vil bli oppdatert høsten 2023.
 - Oppdatert innføringsplan for IAM er under utarbeidelse
 - Fra langtidsplanen per nov. 22, har Cris/NVA har endret tidspunktet for innføring til 2024
- Usikkerheten om innføringsplaner for 2024 tilsier at drøfting i DS bør legges til november, etter drøfting i porteføljestyrene

#	Produkter (tall i millioner kroner)	Divisjon/ produktportefølje	Prognose 2023	Endring 2024	Endring 2025	Endring 2026
1	UH-Sak	Utdanning og administrasjon	0,0	18,8	23,5	0,0
2	Analyseplattform	Utdanning og administrasjon	0,0	2,5	?	?
3	IAM	Data og infrastruktur	5,0	?	?	?
4	Zoom/videokommunikasjon	Data og infrastruktur	13,0	?	0,0	0,0
5	Cris/NVA (Brage for 2022/2023)	Forskning og kunnskapsressurser	0,0	10,0	0,0	0,0
6	LMS, digital eksamen og plagiat-kontroll, til andre leverandører	Utdanning og administrasjon	43,0	?	?	?
7	Estimert effekt av lavere prisutvikling enn konsumprisindeks	Sikt	Estimat oppdateres høsten 2023			
Sum endringer		Sikt		31,3	23,5	

Kostnadsutvikling

Fra vedtak av langtidsplanen for 2023 – 2025 i Digitaliseringsstyret, november 2022:

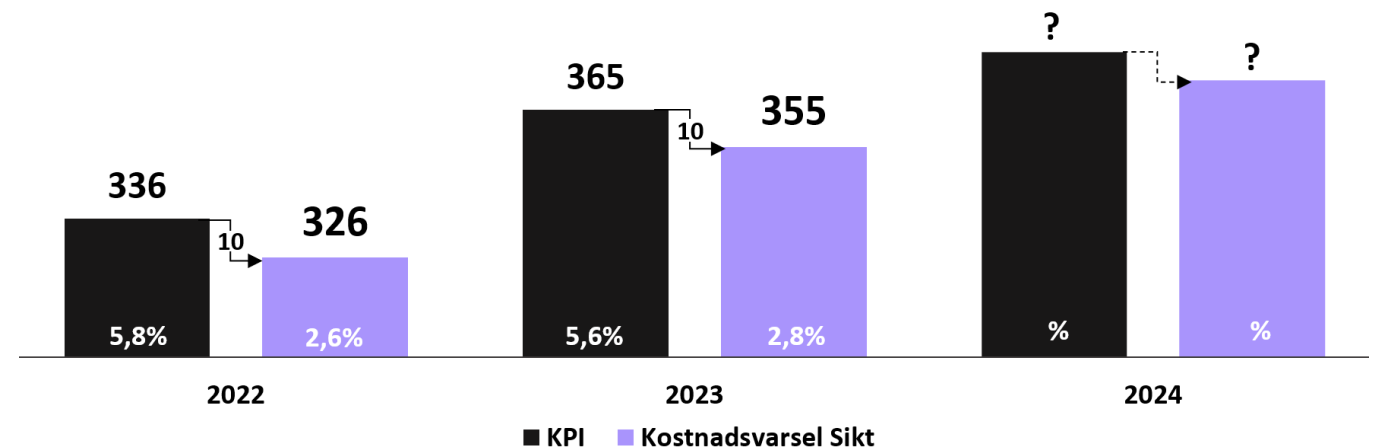
«Langtidsplanen besluttet, og planen oppdateres årlig. Digitaliseringsstyret ber om å få et grunnlag for å drøfte prioritering, med tanke på å redusere kostnadene fra 2024»

Sikt Effektivisering og kostnadsreduksjoner har bidratt til lavere prisøkning enn utviklingen i konsumpris

- Etter sammenslåingen til Sikt er det gjort en rekke grep for å effektivisere og redusere kostnadene:
 - Effektivisering av administrative funksjoner ved blant annet en **sammenslåing av tre avdelinger**
 - Realisering av synergieffekter gjennom **standardisering av plattformer**
 - Realisering av synergier ved **deling av spesialistkompetanse** på anskaffelser, produktdesign og metode
 - Effektivisering ved sammenslåing til **felles servicesenter** og beredskaps-/overvåkningstjenester
- Sikt har derfor hatt en prisøkning som ligger lavere enn den underliggende pris- og kostnadsutviklingen
- Det er ambisjon om lavere prisøkning enn økningen i KPI også for 2024. Hva endelig justering blir, vil avklares etter at statsbudsjettet med KPI for 2024 er offentlig

KPI-justert vs. kostnadsvarsel Sikt
(millioner kroner)

Porteføljestyrene vil drøfte investeringsplanen, herunder vurdere gevinst- og nytteeffekter, avhengigheter og risiko

<https://sikt.no/tiltak> er oppdatert med tiltakene i porteføljen, slik at informasjonen er lett tilgjengelig for alle

Se hva vi kan tilby Forskningsdata Driftsmeldinger¹ Logg inn

Alle tiltak Data og infrastruktur Forsknings- og kunnskapsressurser Utdanning og administrasjon⁹

Alle 9 Pågående 6 Planlagte 0 Gjennomførte 3

UH Sak	Fagområde: Utdanning og administrasjon Periode: 2017–2024 Ansvarlig: UH-21 Status: Pågående	→
Analyseplattform og beslutningsstøtte	Fagområde: Utdanning og administrasjon Periode: 2020–2023 Ansvarlig: Sikt Status: Pågående	→
Nasjonalt utdanningsregister	Fagområde: Utdanning og administrasjon Periode: 2023 Ansvarlig: Sikt Status: Pågående	→

Nytt opptakssystem

Med et samordna opptak ivaretas prinsippet om likebehandling av søkere og dermed en rettferdig tilgang til høyere utdanning for alle. Samtidig oppnås en stor samfunnsøkonomisk effektivitetsgevinst ved at lærestedene saksbehandler for hverandre og søkerne kun sender én søknad.

Systemforvaltningen og opptaksforvaltningen er et samarbeid mellom Sikt og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), hvor Sikt forvalter systemene og HK-dir forvalter opptaket.

Dagens teknologi for Samordna opptak har behov for fornying og oppgradering. Anbefalingene i satsingsforslaget fremtidens opptak innebærer å utvikle et mer moderne og fleksibelt opptakssystem som imøtekommer krav til sikkerhet og brukervennlighet. Fremtidens løsning vil støtte flere typer opptak, blant annet lokale opptak og samordnet masteropptak. Anbefalingene støttes av en samfunnsøkonomisk analyse utført av Agenda Kaupang.

Nytteeffekter

- å tilfredsstille dagens krav til sikkerhet
- bedre kapasitet og tilgjengelighet
- moderne brukervennlighet og universell utforming
- bedre støtte for å nå målene om livslang læring
- utvidet funksjonalitet til å støtte flere typer opptak, herunder masteropptak
- mer automatiserte prosesser
- bedre kvalitet og færre feil (målet er 0 klager)

Tiltaket er finansiert med bevilgning og finansieringen er avklart.
[Les mer i satsingsforslaget for Fremtidens opptak.](#)

Underlag for drøfting tiltak – for porteføljen

Investeringstiltak	Estimat 2024	Estimat 2025	Estimat 2026	Totalt 2024-2026	Kommentar	Status avklart finansiering 2024
Bevilgning statsbudsjett						
MODANSA: Datasamlinger om det norske samfunn	8	9	8	25,0	Satsingsforslag	Til avklaring
Utvikling av nasjonal infrastruktur for bibliometri	2,5	4,4	4,5	11,4	Satsingsforslag	Til avklaring
Sum bevilgning	10,5	13,4	12,5	36,4		
Investeringer med kontingent						
Anbud biblioteksystem	1,5	1,5	1,5	4,5	Bruk av oppspart kontingent. Styres av konsortiestyret	Avklart
Sum investeringer med kontingent	1,5	1,5	1,5	4,5		
Samarbeidssøknader til Forskningsrådet						
Microdata	22	25	22	69	Felles søknad til Forskningsrådet. Sikt, SSB og FHI er partnere	Til avklaring
Access Life Course Database: Upgrade, Expansion and Innovation	2,6	3,6	3,3	10	Felles søknad til Forskningsrådet. OsloMet er eier og Sikt er bidragsyter.	Til avklaring
KODEM: Koordinerte online-paneler, demokrati og styresett i Norge	?	?	?	?	Felles søknad til Forskningsrådet. UiB er eier og Sikt er bidragsyter. Estimater er underutarbeidelse.	Til avklaring
Generations and Gender Programme Norway	9,9	9,8	5,9	25,6	Felles søknad til Forskningsrådet. SSB er eier og Sikt er bidragsyter. Usikkerhet om estimatene.	Til avklaring
Sum søknader Forskningsrådet	34,5	38,4	31,2	104,1		
Totalt	46,5	53,3	45,2	145,0		

Spørsmål/kommentar?

Sak 25/23

Sakstype

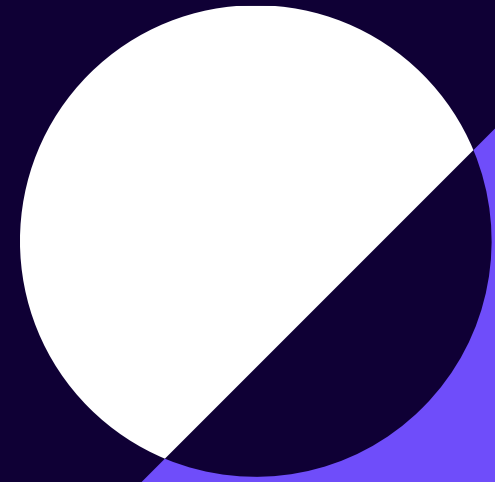
Orientering/Drøfting

Forslag til vedtak

Utkast til langtidsplan for fellestjenester i Forsknings – og kunnskapsressurser er drøftet, og innspill til langtidsplanen tas med i det videre arbeidet.

Sak 26/23 (O/D)

Brukerbetaling i microdata.no

Innspill så langt oppsummert

- Modellen bør forenkles noe
- Mer fokus på forutsigbarhet enn å slippe å betale for «inaktive måneder»
- Institusjoner med korte prosjekter kan leve med det så lenge totalnivået ikke er for høyt
- Prisnivået; få reaksjoner på at prisnivået er for høyt, men
 - Anbefaling om at faktura stiles til institusjonen (det gjør den)
 - ...og ikke fører til dyre og frustrerende internfaktureringsprosesser
 - ...og ikke belastes små institutter/enheter som strever med budsjettene
- Bruk i masterutdanning (kurs og oppgave) er rekrutterende
 - Bør koste minst mulig, og ha minst mulig byråkrati rundt seg

Visjon og oppdrag

Fra originalvisjonen (2013):

[P]rosjektet skal etablere en nasjonal forskningsinfrastruktur som gir forskerne lettere tilgang til store mengder data av høy kvalitet,

...

Denne infrastrukturen, skal styrke og fremme forskning av høy kvalitet, og baseres på gode data fra samfunnsfag, helserelaterte fag og økonomiske fag.

For å styrke og fremme forskningen, og bidra til å forstå og løse problemer i det moderne samfunnet, må bruk av registerdata bli enklere enn hittil for en bredere brukergruppe.

...

Tjenesten vil være velegnet for studenter og andre brukere som pga kostnader og behov for rask tilgang ikke kan nyttiggjøre seg slike data pt.

En annen svært relevant brukergruppe vil kunne være offentlige etater i analyse og planleggingssammenheng.

Mål for Microdata2-prosjektet

- Etablere microdata.no som en plattform for andre dataeiere enn kun SSB.
 - Spesielt fokus på helseregisterdata
- Mer data fra SSB inn
- Mer funksjonalitet med kontinuerlig ivaretagelse av personvernet
- Kobling av egne data med registerdata
- Internasjonal bruk

Framtidige kompetansebehov oppdatert kunnskapsgrunnlag

Rapport 1

Rapport

Kompetanse- og kunnskapsbehov for det grønne skiftet

Regionale kompetanseindikatorer

RESEARCH ARTICLE

OPEN ACCESS Check for updates

Can adolescent work experience protect vulnerable youth? A population wide longitudinal study of young adults not in education, employment or training (NEET)

Jannike Gottschalk Ballo, Mari Amdahl Heglum, Wendy Nilsen and Vilde Hoff Bernstrøm

Work Research Institute, Oslo Metropolitan University, Oslo, Norway

ABSTRACT

Early work experience is found to be an influential factor in young people's transitions from school to work. Still, we know little about whether early work experience can protect vulnerable young people from subsequent exclusion from labour and education in early adulthood. Our objective is therefore to examine how early work experience in adolescence influences the risk of being NEET (Not in Education, Employment or Training), and whether this relationship is stronger for early school leavers and young disabled people. We utilise Norwegian register data covering the entire 1985-birth cohort, followed from age 16 to 29 ($n = 50\,000$). Linear probability models are used to estimate the NEET risk at age 25 and age 29. The findings reveal that early work experience is related to a lower NEET risk for everyone, but more strongly for the young people with disabilities or early school leaving. The findings support early work experience as a potentially important protective factor against subsequent NEET status, particularly among vulnerable young people.

ARTICLE HISTORY

Received 9 June 2021
Accepted 5 July 2022

KEYWORDS

Adolescent work experience; vulnerable youth; social exclusion; young people; marginalisation; population data

Introduction

NORCE Norwegian Research Centre AS
www.norceresearch.no

Modell for simulering av velferds- og boligbehov i kommunene

Fase 2: Videreutvikling og implementering – Eigersund

Øystein Fjelldal, Brita Gjerstad og Svein Ingve Nødland i samarbeid med prosjektgruppe Eigersund

Rapport 26-2022 NORCE Helse og samfunn

Ca 180 publikasjoner registrert i <https://www.microdata.no/bibliografi/>
60 ila 2022, ca 50 så langt i 2023 (estimerer 80-90 i 2023 basert på fjorårets kurve)

ORIGINAL ARTICLE

Economica

A micro perspective on $r > g$

Roberto Iacono^{1,2} | Elisa Palagi³

¹Norwegian University of Science and Technology, Trondheim, Norway
²Dept. of Economics and IT, University of South-Eastern Norway, Bø, Norway
³Institute of Economics and EMEDS, Scuola Superiore Sant'Anna, Pisa, Italy

Correspondence:
Roberto Iacono, Norwegian University of Science and Technology, Campus Verdal, Trondheim 7401, Norway.
Email: roberto.iacono@ntnu.no

Abstract
By exploiting large-scale administrative data on income and estimated personal wealth in Norway from 2010 to 2018, this paper establishes the first micro-level analysis of the difference between the real return on wealth and the real growth rate of total pre-tax income, across the entire net wealth distribution. We show that for the top 40% of the distribution, the aggregate $r - g$ of 1.8% underestimates its micro counterpart $r - g$, while the opposite happens for the bottom 60%. Moreover, for the bottom 50% of the net wealth distribution, it is indeed the case that $r < g$. In addition, we run a simulation exercise demonstrating that the full distribution of $r - g$ —which has been shown to be positively associated with the position in the net wealth distribution—delivers a higher predictive power for the study of wealth inequality than simply focusing on the aggregate $R - G$. All results are robust to the exclusion of imputed rents from the income definition.

1 | INTRODUCTION

The publication of *Capital in the Twenty-first Century* (Piketty 2014) sparked a surge of interest in the study of wealth inequality and the relation between the rate of return on capital and the growth rate of income (for a recent survey, see König *et al.* 2020). The main take-away in Piketty (2014) and Piketty and Zucman (2014) is that whenever the rate of return on wealth overcomes the growth rate of income ($r > g$), wealth-rich individuals (the so-called *rentiers*) would accumulate wealth faster than individuals typically holding low or negative values of wealth and mainly relying on income, thus fostering wealth disparities in the longer run. The necessary assumptions for this prediction to hold, and the relation to economic theory, have been analysed by Hiraguchi (2019), Jones (2015), Mankiw (2015) and Stiglitz (2016). Important criticisms have also been raised about the Piketty (2014) interchangeable use of the terms 'capital' and 'wealth' (Stiglitz 2016). The author himself returns to the debate in Piketty (2015a, p. 49), stating that he does not consider $r > g$ as the only or even as the primary tool ... for forecasting the path of inequality in the twenty-first century. Institutional changes and political shocks ... have played a major role in the past, and it will probably be the same in the future¹.

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.
© 2023 The Author. Economics published by John Wiley & Sons Ltd on behalf of London School of Economics and Political Science.
Economica, 2023, 90(351), 536.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/econ.12501>

Journal of Economic Surveys

Nasjonalforsningen
for folkehelsen

Sosial ulikhet tar liv – faglige og folkehelsepolitiske vurderinger

Why are some families with children leaving the inner city and other staying?

Rolf Barlandhaug
Senior Researcher, Norwegian Institute for Urban and Regional Research (NIUR), Oslo Metropolitan University
rolf.barlandhaug@oslometropol.no

Abstract

Around 70 percent of those born in the inner city of Oslo move away before reaching school age despite the municipal goal of keeping more of them there, for example by securing a certain share of new construction of larger dwellings. In this study, we investigate to what degree this net mobility is a question of preference for suburban amenities and to what degree some of these moves are a result of a combination of low income and high house prices. A highly developed Norwegian housing market makes it difficult to achieve an acceptable housing standard in centrally located areas of the city. Based on a comprehensive survey and a logistic regression analysis where net moves are compared with a group of factors in the inner city, we find that typical moves are attracted by the attributes of suburban living. Steps prefer short distances to work, desire to live close to friends and appreciate the ability to walk or cycle to different activities. Particularly among movers to Oslo outer east, we find households with lower income, lower education and with a relative high share of country background from Africa and Asia. Many of these would have preferred to stay in the inner city if they could have afforded a decent house there.

Keywords: residential mobility, housing and location preferences, families with children

Introduction

In some larger cities, an increasing number of children are born in the inner city. A normal pattern is the outmoving of young families with children under school age. This pattern can still be observed, but, simultaneously, a high number of families with children choose to live in the inner city. Of those born in the inner city of Oslo, about 70 percent leave before they reach school age (Stambøl, 2013). Wesel and Bjørnsen Lunke (2021) compared two cohorts of first-time parents from 1995 and 2005 and found that the proportion of parents who remain in the inner city of Oslo had decreased and that they more often than before moved to low-rise houses.

Generally, suburbs have undergone major changes over the last century. From being home to a small number of wealthy people, they became an attractive location for a growing middle class. Closest to the city center, a mix of blocks and houses with few dwellings dominated, on the fringe there were contiguous areas of single-family houses (Haldane, 1992). In between these areas, enclaves of older, poorly maintained, dense developments quite near the metro and train stations emerged. These developments easily attract low-income households and immigrants (Hochstadt and Mustard, 2017; Tzanninis and Botermann, 2018).

Couple formation and the birth of a first or second child increase space requirements and are accompanied by a move to the suburbs in Piketty (2015a, p. 49), Tzanninis and Botermann (2018). Those leaving the inner city associate suburbs with being appropriate for bringing up children.

Copyright © 2023 Authors. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

NOU Norges offentlige utredninger 2022: 18

Mellom mobilitet og migrasjon

Arbeidsinnvanderers integrering i norsk arbeids- og samfunnsliv

Marie Holm Slettebak

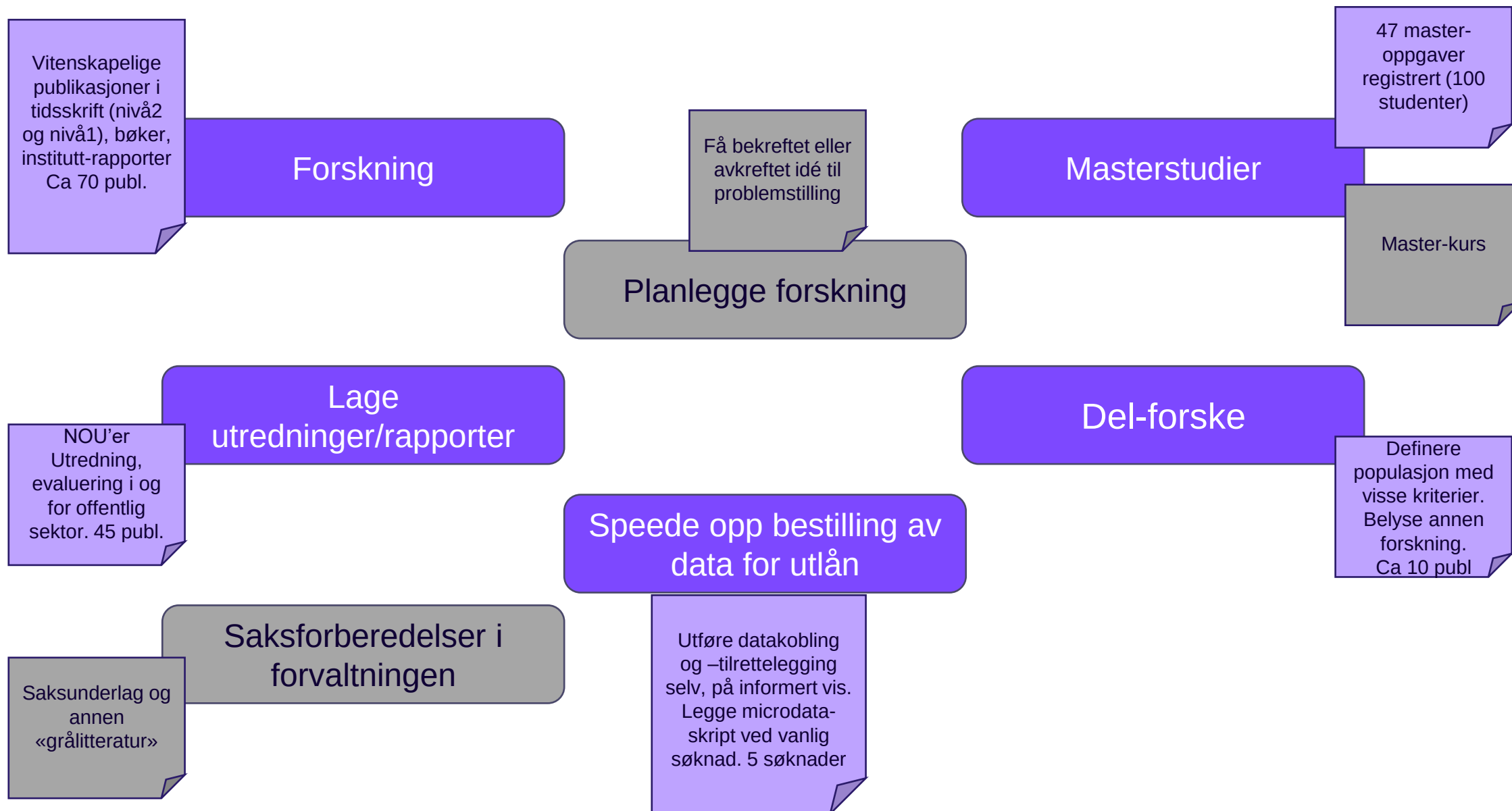
Labour migration to rural Norway

Doctoral thesis

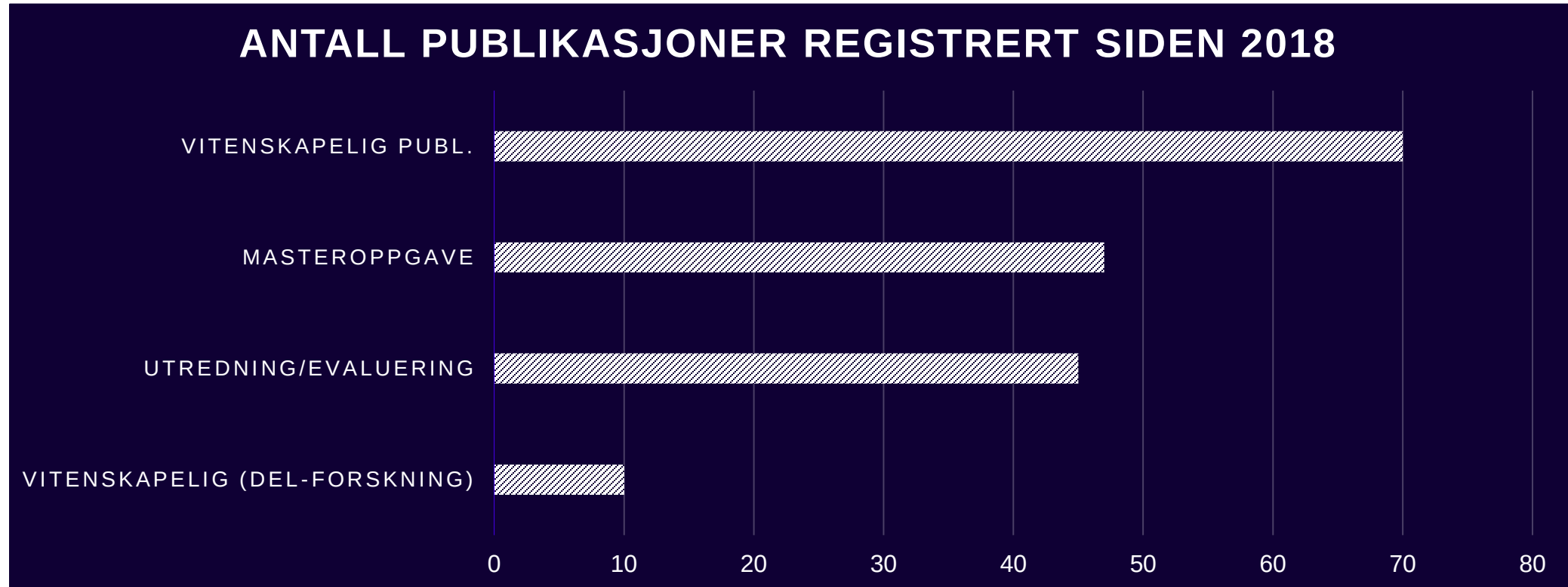
NTNU
Norwegian University of Science and Technology
Thesis for the Degree of Doctor in Philosophy
Faculty of Social and Educational Sciences
Department of Sociology and Political Science

NTNU
Norwegian University of Science and Technology

Hva brukes microdata.no til?

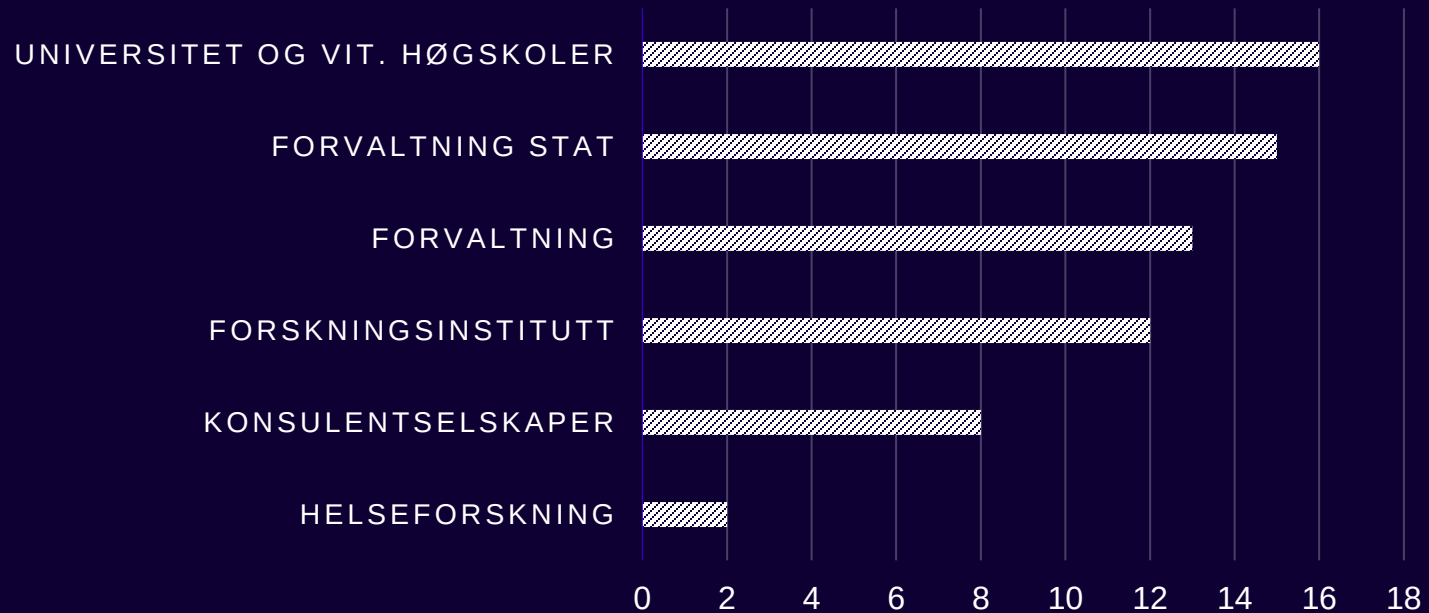

Hva brukes microdata.no til? (forts.)

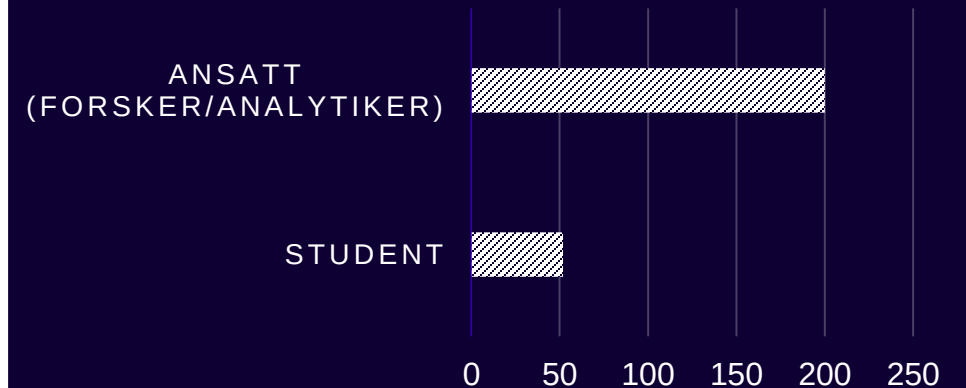

Hvem bruker microdata.no?

ANTALL AKTIVE INSTITUSJONER JULI 2022 - DD

ANTALL AKTIVE BRUKERE JULI 2022-JUNI 2023

Våre behov - kostnader i drift og videreutvikling

Konkurransesatt finansiering

Større løft/innovasjoner som påvirkes av endringer i teknologi-, data- eller brukerlandskapet. Eksempler kan være nye typer data, fødererte analyser med internasjonale datapartnere, støtte for sanntidsdata, maskinlæring, etc.

Brukerfinansiering

Korrektivt vedlikehold

Ytelsesrelatert vedlikehold

Øvrige brukerrelaterte driftskostnader

Langsiktig grunnfinansiering

Kontinuerlig videreutvikling i dialog med brukermiljøene for å sikre relevans (adaptivt vedlikehold), herunder nødvendig videreutvikling av funksjonalitet i tråd med teknologiske endringer, og endrete brukerbehov. Evne til å utnytte ny teknologi og nye metoder for kontinuerlig å styrke analysekapabilitet, teknisk kapasitet og informasjonssikkerhet kombinert.

Bærekraftig videreutvikling, drift og support av data-infrastruktur en micro-data.no

Hva ligger ikke i finansieringsmodellen?

- Datatilrettelegging
 - Men *systemer* for selvbetjent innlasting, administrasjon, dokumentasjon, kvalitetssikring, pseudonymisering, kryptering m.m. ligger i finansieringsmodellen.
- Kurs

Kort om systemet microdata.no

Utviklet fra grunn av for å være enklest mulig å drifte, oppdatere og sikre.

Og for å kunne utnytte tilgjengelige maskinressurser best mulig.

Velprøvde små moduler m/åpen kildekode satt sammen med vår logikk.

Bemanningen fra start: liten gruppe svært erfarne utviklere og datafolk
fra NSD/Sikt og SSB.

Kort om hverdagen i en nasjonal datainfrastruktur

To (små) utviklings-/support-team

24/7/365 bruk

Tre sikkerhetssoner, 16 maskiner, kontinuerlig utrulling

Mange terabyte i bevegelse daglig

Høye krav til informasjonssikkerhet og monitorering

Høye krav til korrekthet og etterprøvbarehet, til ytelse og brukervennlighet

Kontinuerlig ivareta personvernet

Stadig nye data og typer data og nye typer analyser

Selvbetjent kobling- og analyse

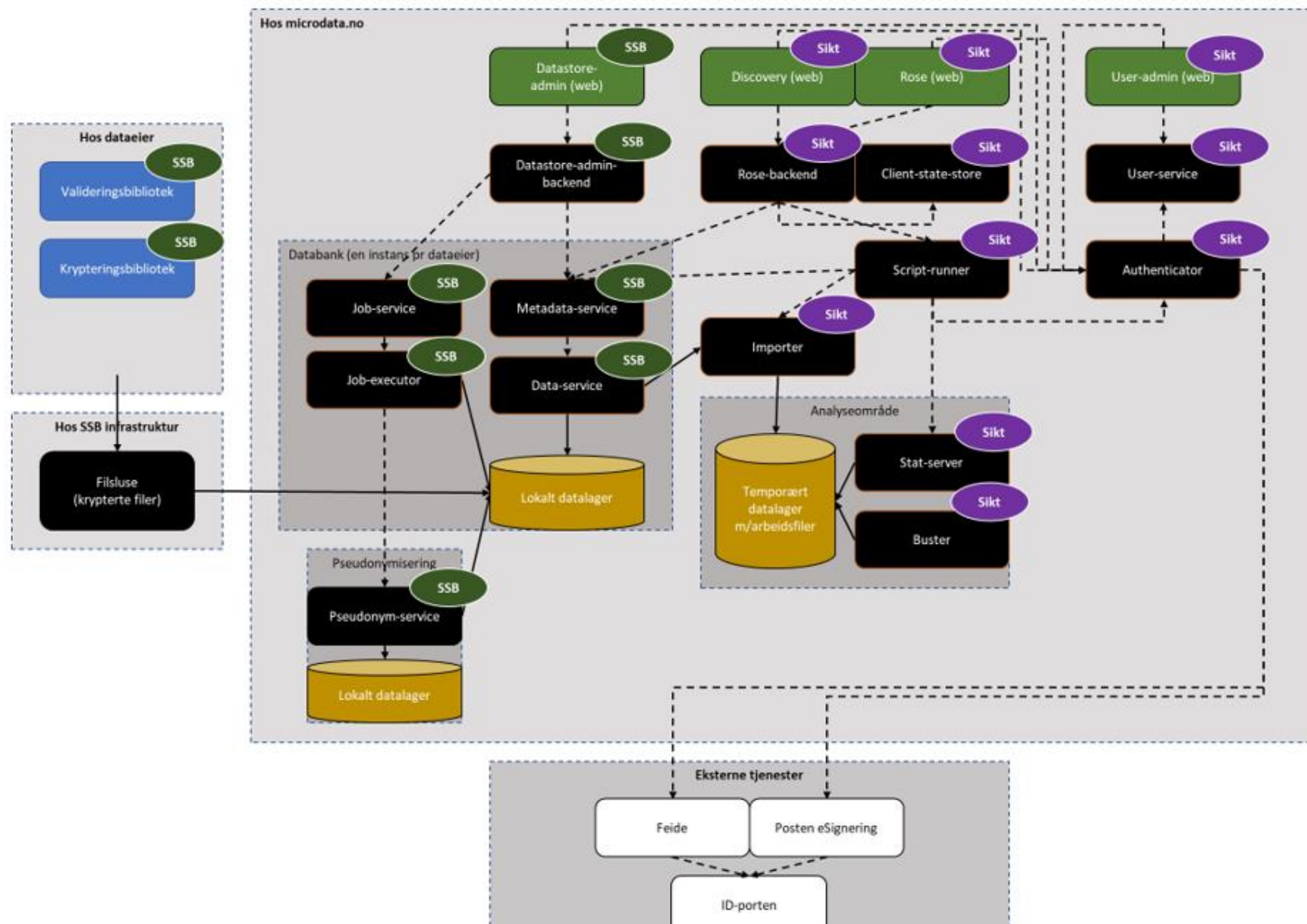
Selvbetjent brukeradministrasjon

Selvbetjent dataadministrasjon

Høy trafikk på support-mail

Meget høy trafikk på support-chat

Flere eksterne integrasjoner (ID-porten, Feide, e-signering)

Prinsippene

Prismodellen skal:

- være enkel å forstå og forklare
- være transparent og mest mulig forutsigbar
- ikke påføre institusjonene unødig merarbeid og administrasjon
- dekke brukerrelaterte kostnader for infrastruktureierne
- bidra til god kapasitetsplanlegging for infrastruktureierne
- bidra til å oppfylle målene med Forskningsrådets infrastruktersatsing og i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032 og bidra til økt bruk av registerdata i forskning og analyse

Revidert: kun abonnementsdel

Fortsatt under arbeid

Årlig abonnementspris fremgår av tabellen nedenfor:

Abonnement	Antall ansattbrukere	Årlig abonnementspris
Kategori 1	1-5	30 000
Kategori 2	6-10	50 000
Kategori 3	11-15	70 000
Kategori 4	16-20	90 000
Kategori 5	21-25	110 000
Kategori 6	26-30	130 000
Kategori 7	31-35	150 000
Kategori 8	36-40	170 000
Kategori 9	41-50	210 000
Kategori 10	51+	Etter avtale

Tabell 1 - Abonnementskategorier

Akkrediterte ansattbrukere

Et abonnement innenfor en av abonnementskategoriene ovenfor defineres av brukerinstitutionene selv i form av maksimalt antall samtidig akkrediterte² ansattbrukere som er ansatt i deres institusjon. PhD-kandidater regnes som ansatte.

For studieinstitusjoner akkrediterer brukerinstitutionen også tilgangen til å bruke microdata.no for studenter. Håndteringer av studentbrukere omtales særskilt i neste avsnitt.

Studenter er gratis inntil videre

Utdanningsinstitusjoner med et gyldig abonnement kan melde inn studentbrukere etter behov uavhengig av abonnementskategori. I 2024 vil innmeldte studenter ikke føre til merkostnad for institusjonen.

Sikt og SSB er opptatt av nytten ved at studenter blir kjent med microdata.no gjennom studiene sine. Samtidig representerer studentbruk potensielt store ressursbehov og dermed en uforutsigbarhet

Justeringer over tid

Dersom infrastruktureierne erfarer store forskjeller mellom brukerrelatert kostnader og inntekter fra brukerne, vil vi i samråd med brukerinstitusjonene drøfte behov for tilpasninger i modellen, herunder prisnivå.

Fra starten av vil prismodellen blir evaluert årlig etter årsavslutning, og evt. endringer vil bli gjort gjeldende senest 1. august for det kommende kalenderåret.

Proessen videre

1. Sender ut brev/e-post så rask som mulig og beskriver de videre stegene som brukerne må foreta seg knyttet til innføring av brukerbetaling
 - a) Legger ved beskrivelsen av prismodellen
 - b) Legger ved anslått årskostnad for alle brukere basert på antall brukere og brukernes aktivitet siste halvår
2. Før jul sender vi ut informasjon til brukerinstitusjonene om hva de må gjøre i perioden fra 1. januar til og med 31. mars hvor vi skal sende ut første faktura. Dette omfatter
 - a) Oppdatere kontaktpersoner og brukeradministratorer, legge inn fakturaadresser med mer, og signere ny institusjonsavtale
 - b) Ajourføre registrerte brukere og oppdatere de brukeravtalene som skal videreføres
3. Vi avslutter samtidig pilotene for kommuner/fylkeskommuner, og private konsulentfirmaer. Disse tas inn som ordinære, betalende brukere fra 1. januar.

Spørsmål/kommentar?

Sak 26/23

Sakstype

Orientering/Drøfting

Forslag til vedtak

Porteføljestyret tar saken til orientering.

Sak 27/23 (O/D)

Presentasjon av personverntjenester

Personverntjenester

- 40 års erfaring
- Avtaler om personverntjenester for forskning med 130 institusjoner
- Personvernombud for 11 institusjoner
- Opplæring av studenter, forskere og institusjoner
- Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Personverntjenester for forskning

Når må jeg
melde inn et
prosjekt?

Hva er en
person-
opplysning?

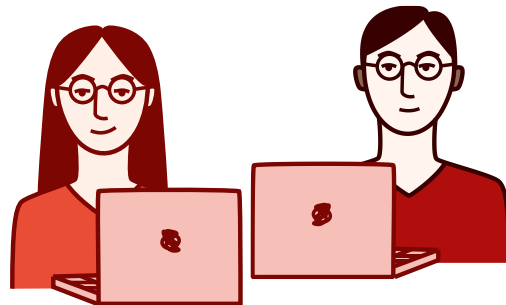
Hva er et
meldeskjema?

Hva er
informert
samtykke?

Hvem kan fylle
ut skjema?

Hvorfor må jeg
melde til Sikt

Hva er svarte
data?

En person-
opplysning
er....

Rådgivning på chat,
telefon og i
meldingsdialog

Rollefordeling

Institusjonene er ansvarlige for at all behandling av personopplysninger skjer i tråd med lovverket, og at det kan dokumenteres.

Sikt utfører personverntjenester for institusjonene i tråd med inngått avtale. Tjenestene hjelper institusjonene med å skape etterlevelse av og dokumentasjon på at behandlinger av personopplysninger til forskingsformål skjer i samsvar med personvernlovverket.

Sikts ansvar

Ha dybdekunnskap om personvern og gi uavhengige vurderinger

Gjennomføre forhånds-, underveis- og sluttvurdering av alle prosjekt som blir meldt

Utvikle og vedlikeholde digitale verktøy for innmelding, kommunikasjon og dokumentasjon

Tilstrebe å bruke under 30 virkedager på å gi sine vurderinger

Gi råd og veiledning om lovlig behandling av personopplysninger, og generell veiledning om forskningsetiske retningslinjer

Sikts ansvar

Institusjonens ansvar

Sørge for at forskere og studenter søker råd hos Sikt innenfor avtalens område, og melder senest 30 dager før planlagt start

Sørge for at forskere og studenter får veiledning slik at behandlingen oppfyller kravene til:

- sikkerhet,
- felles behandlingsansvar,
- bruk av databehandler,
- overføring til tredjeland
- riktighet, integritet og konfidensialitet

Oppnevner faste kontaktpersoner for Sikt

Institusjonens ansvar

Hva vurderer vi ikke?

Vi legger til grunn at forskere følger institusjonens retningslinjer for informasjonssikkerhet

Vi gir generelle råd om overføring av persondata til **andre institusjoner**:

- databehandler – art. 28 og 29
- felles behandlingsansvarlig – art. 26
- overføring til tredjeland (utenfor EU) – art. 44-49

Forskningsetikk

Digitale verktøy

For studenter og forskere

Meldeskjema

Meldeskjema / Hest er best

Del prosjekt Eksporter Meldinger Vurdering Lagre

Personopplysninger

Prosjektinformasjon
Behandlingsansvar
Utvalg og detaljer
Utvalg 1
+ Legg til utvalg
Tredjepersoner
Dokumentasjon
Tillatelser
Behandling
Sikkerhet
Varighet

Hvilke personopplysninger skal du behandle?

Hva er personopplysninger?

Hva er behandling?

Alminnelige kategorier personopplysninger

- ☒ Navn (også ved signatur/samtykke)
- ☐ Fødselsnummer eller andre nasjonale identifikasjonsnumre
- ☐ Fødselsdato
- ☐ Adresse eller telefonnummer
- ☐ E-postadresse, IP-adresse eller annen nettidetifikator
- ☐ Bilder eller videoopptak av personer
- ☐ Lydopptak av personer
- ☐ GPS eller andre lokaliseringsspor
- ☐ Bakgrunnsopplysninger som vil kunne identifisere en person
- ☐ Andre opplysninger som vil kunne identifisere en fysisk person

Særlige kategorier personopplysninger

- ☐ Rasemessig eller etnisk opprinnelse
- ☐ Politisk oppfatning

Min forskning

NSD NORSK SENTER FOR FORSKNINGSDATA

Norsk Trond Kvarme

Prosjekter

Mine Delte + Nytt prosjekt

Navn Opprettet Delte DMP Meldeskjema Databestilling

Test Marianne 22.08.2018

Meldeskjema Meld behandling av personopplysninger

Datahåndtering Lag datahåndteringsplan tilpasset krav fra forskningsrådet, EU osv.

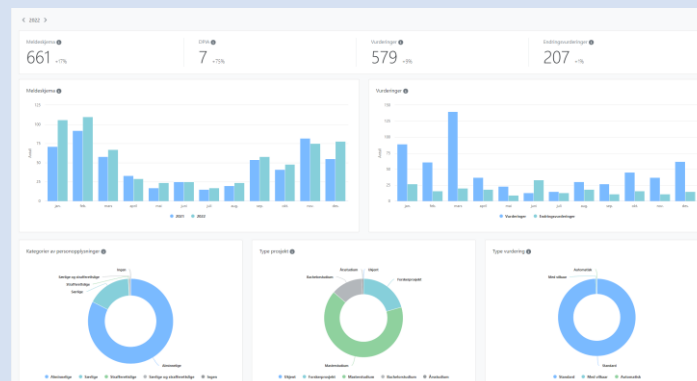
Arkiver data NSD tilbyr lengdtidlig lagring og synliggjøring av forskningsdata

Datatilgang Oversikt over dine datatilganger

For institusjonen

Institusjonsportalen

- Protokoll
- Arkiv
- Oppfølging
- Statistikk i sanntid
- Fakturagrunnlag

For rådgiverne i Sikt

PER (Personverntjenestens elektroniske rådgivningssystem)

Verktøy for å:

- Vurdere meldeskjema
- Dialog med studenter og forskere

Institusjon	Start	Slutt	A[S]S	Stud	Status	Dager status	Dager ulest	Rådgiver	MPU	APU	MPU2
NTNU	13.03.2023	31.12.2024	100	Ma	100	0					
HINN	06.02.2023	15.05.2024	100	Ma	100	1					
UIT Norges Arktiske Universitet	01.03.2023	30.06.2024	100	Ma	100	1					
UIT Norges Arktiske Universitet	01.03.2023	01.12.2023	100	Ma	100	1					
HINN	15.06.2023	31.12.2024	100	Ma	100	1					
VID vitenskapelige høgskole	01.06.2023	30.06.2024	110	Ma	100	1					
OsloMet	01.06.2023	24.06.2024	110	Ma	100	1					
OsloMet	25.08.2023	15.05.2024	100	Ma	100	1					
MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn	01.06.2015	01.02.2024	110	Nei	100	1					
Nord Universitet	12.01.2023	07.06.2023	100	Ba	100	1					
Nord Universitet	01.06.2023	01.01.2025	100	Nei	100	1					

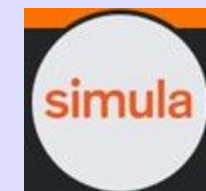
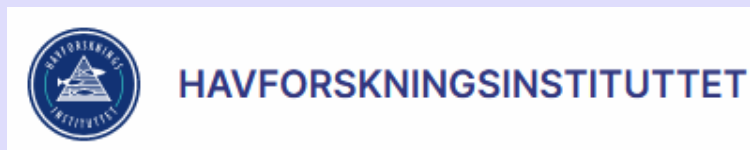
Personombud som tjeneste

2018

Personombud som tjeneste

2023

Hva tilbyr vi?

Erfaring

Kompetanse

Robusthet: “Det er også en effektiv måte å få tilgang til kompetanse på. Ordningen reduserer også sårbarhet og avhengighet av enkeltpersoner i egen virksomhet. Sikt er en stor virksomhet som raskt kan erstatte fungerende personvernombud ved sykdom etc»

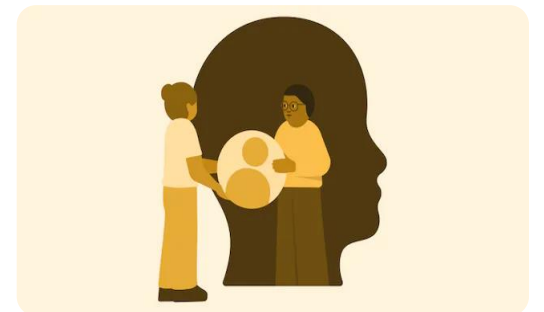
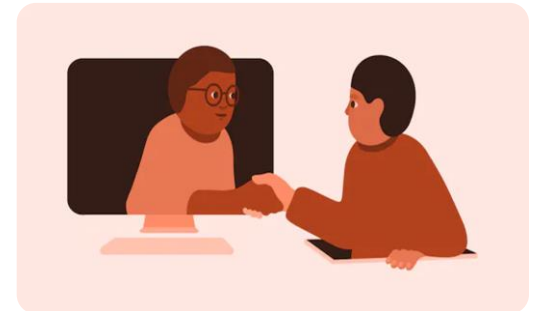
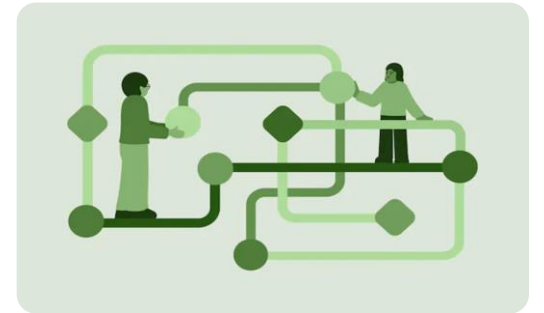
Veien videre

Etterspørsel og behov er stort:

- Vi har kompetanse
- Vi piloterer ulike nye rådgivingstjenester
- Vi kan utvide satsingsområdet

Men:

- Vi må ha en strategi
- Vi må ha ressurser

Opplæring og kompetanseheving

HK-Dir anbefaler kompetansehevende tiltak og utvikling av opplæringstilbudet i sektoren

Informasjonssikkerhet og personvern i høyere utdanning og forskning

Foreslåtte tiltak:

- styrke veiledningen om og bistanden til innføring og videreutvikling av ledelsessystemer for informasjonssikkerhet og internkontrollen for personvern
- tilby rådgiving om organisering og styring av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern som er tilpasset den enkelte virksomhet,
- etablere et tilbud om revisjoner av den enkelte virksomhet sitt arbeid med informasjonssikkerhet og personvern,
- videreutvikle sektorens møteplasser for informasjonsutveksling og erfaringsdeling (CISO- og personvernombudsforum).

Spørsmål/kommentar?

Sak 27/23

Sakstype

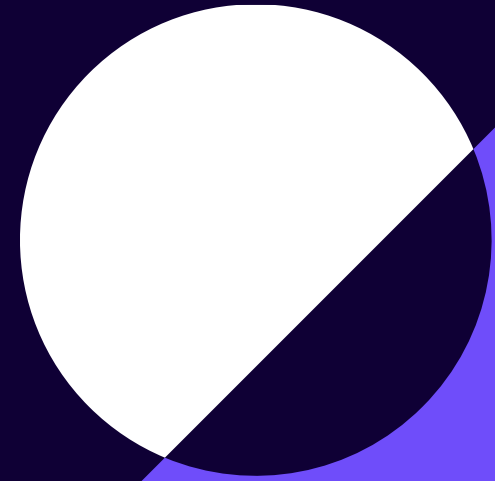
Orientering/Drøfting

Forslag til vedtak

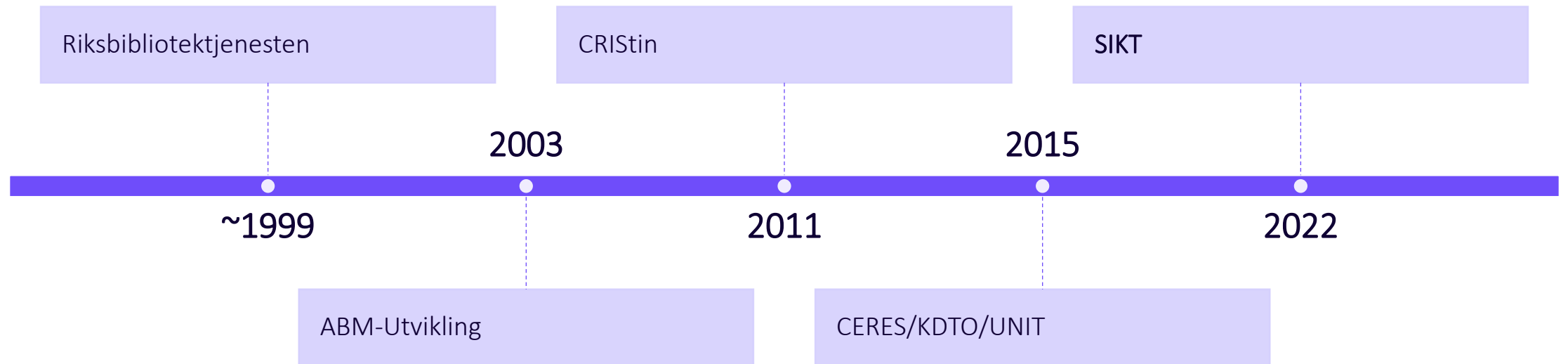
Porteføljestyret tar saken til orientering.

Sak 28/23 (O/D)

Presentasjon av lisensavtaler og åpen
tilgang

Lange linjer for kollektive lisensavtaler (og mange omorganiseringer)

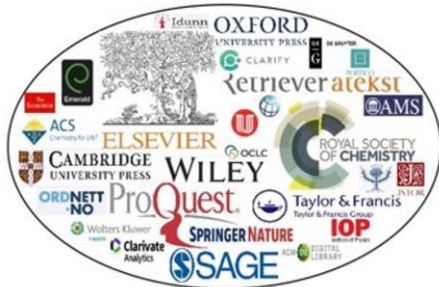

Produktområdet består av:

En tjeneste:

Forhandler og administrerer avtaler med forlag på vegne av norske UH-, institutt-, og helseinstitusjoner.

Avtalene gir rett til å lese vitenskapelige tidsskrifter, og gir også mulighet for korresponderende forfatter ved institusjoner som deltar i avtalene å publisere artikler i de samme tidsskriftene uten å bli avkrevd en publiseringsavgift. dette gjelder såkalte publiser og lesavtaler.

En oppgave/opppdrag:

Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater kom i 2017 og slo fast at Cristin hadde ansvaret for å koordinere arbeidet med åpen tilgang for å nå regjeringens mål om at alle norske forskningsresultater skal være åpent tilgjengelig innen 2024. Arbeidet med denne koordineringen foregår ved å informere om åpen tilgang (og nå etter hvert åpen forskning) på nettstedet openscience.no, ved å måle og rapportere om veksten av åpen tilgang i Tilstandsrapport for høyere utdanning og forskning og Indikatorrapporten, samt å delta i arbeid rundt strategier og policyer for åpen tilgang.

Både tjeneste og oppdrag henger sammen

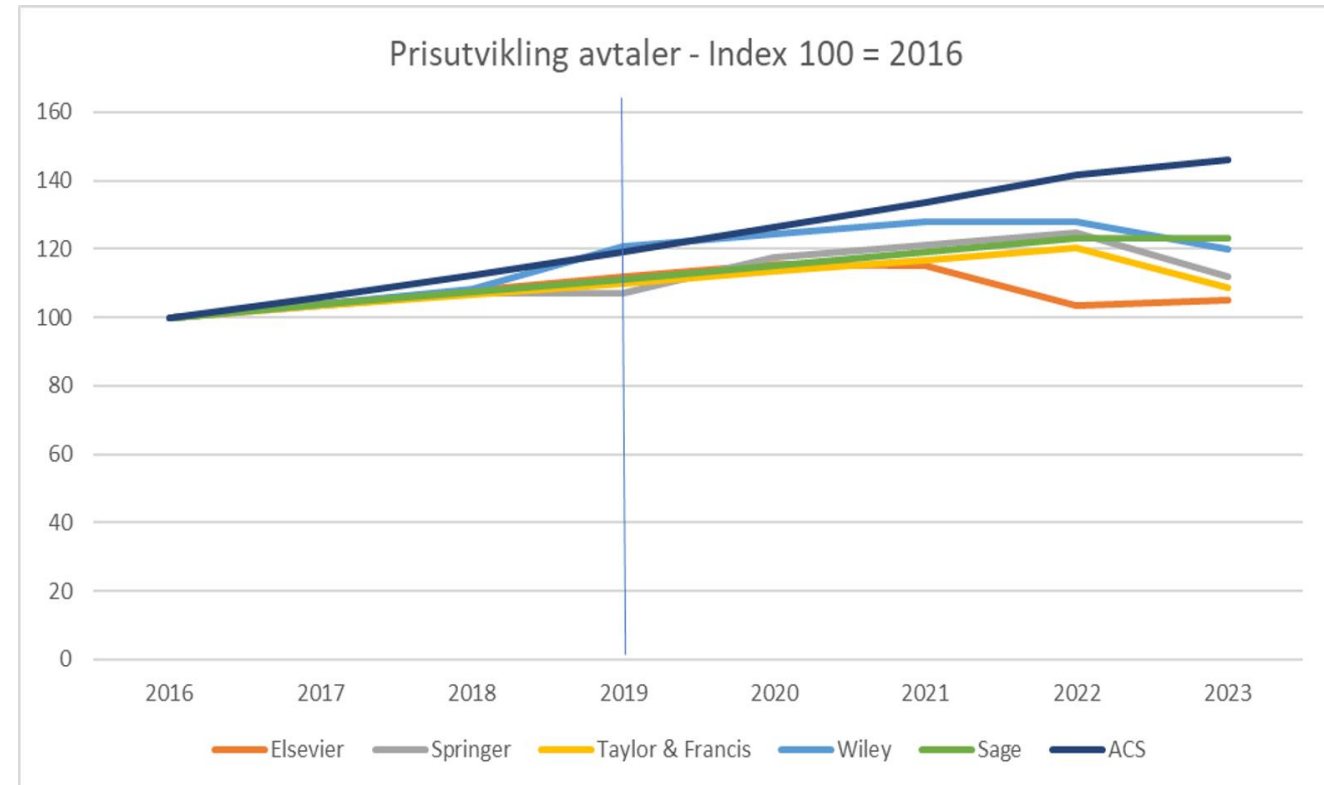
Sikts avtaler

- Totalverdi: Sikt forhandler for ca 300 millioner NOK årlig
- Forhandler på vegne av 110 institusjoner innen UH, helse- og instituttsektoren
- Omfatter ca 11000 tidsskrifter
- Avtaler med 39 leverandører (stort sett internasjonale)
- Betydelig administrasjon (brukerkontakt, fakturering, kontraktsgjennomgang mm)
- Mye arbeid med analyser i forkant av forhandlingene

	Basert på siste tilbud pr. 21.10.22:						
	Wiley	Taylor & Francis	Springer	Sage	OUP	ACS	CUP
Kostnadsendring	0%, 3%, 3%	5,3 %, 3%	2,6%, 2,9% 3,0%	3%, 3 %	(-0.9) 5%, (1,8%) 5 %	3%, 3%	1,0%, 1,0%
Nåværende totalverdi	kr 42 041 690	kr 26 373 750	kr 23 972 670	kr 16 312 728	kr 7 667 544	kr 6 491 455	kr 3 533 004
Antall deltagere	50	43	46	39	14	13	13
Estimert kvote dekning (basert på gjennomsnitt publisering 2021/2022)	108 %	98 %	104 %	Ubegrenset	(uten oppgradering: 96 %), med oppgradering: ubegrenset	Ubegrenset	Ubegrenset
Publisering i gull OA tidsskrifter inkludert	Ja	Nei (10 % rabatt)	Nei (10 % rabatt)	Nei (20 % rabatt)	Nei (10-15% rabatt)	Ja	Ja
Permanent arkivtilgang	Hele pakken	Ikke inkludert - tilleggskostnad	Hele pakken	Hele pakken	Hele pakken	Hele pakken	Hele pakken
Lisensbetingelser - hovedkriterier oppfylt*	Konfidensialitet delvis oppfylt , CC-BY ikke forhåndsvalgt	Konfidensialitet delvis oppfylt, CC-BY ikke forhåndsvalgt	Konfidensialitet delvis , CC-BY ikke forhåndsvalgt	BOTT sykehus mangler tilgang- ekstra kostnad, CC-BY ikke forhåndsvalgt	CC-BY ikke forhåndsvalgt	TDM ikke tilatt	CC-BY ikke forhåndsvalgt
Sikt "verdivurdering" (Interaksjonsanalyse) bare farger	10% "overpriset"	10 % "overpriset"	3 % "overpriset"	20 % overpriset	Ingen "overprising"	"ingen overprising"	5 % "overpriset"
Andel tidsskrifter på nivå 1	70 %	80 %	73 %	61 %	58 %	53 %	62 %
Andel tidsskrifter på nivå 2	16 %	7 %	6 %	12 %	29 %	30 %	25 %
Andel på nivå 0 eller ikke i kanalregisteret	14 %	13 %	21 %	26 %	13 %	16 %	13 %

Hva gjør forlagsforhandlinger spesielle

- Vitenskapelige tidsskrifter er «ikke-erstattbare produkter»,
- Dette har inntil de siste par årene gitt forlagene stor makt i prisdannelsen
- Krevende forhandlinger, markedet domineres av noen få store aktører.
- Fem forlag utgir 50% av globale forskningsartikler

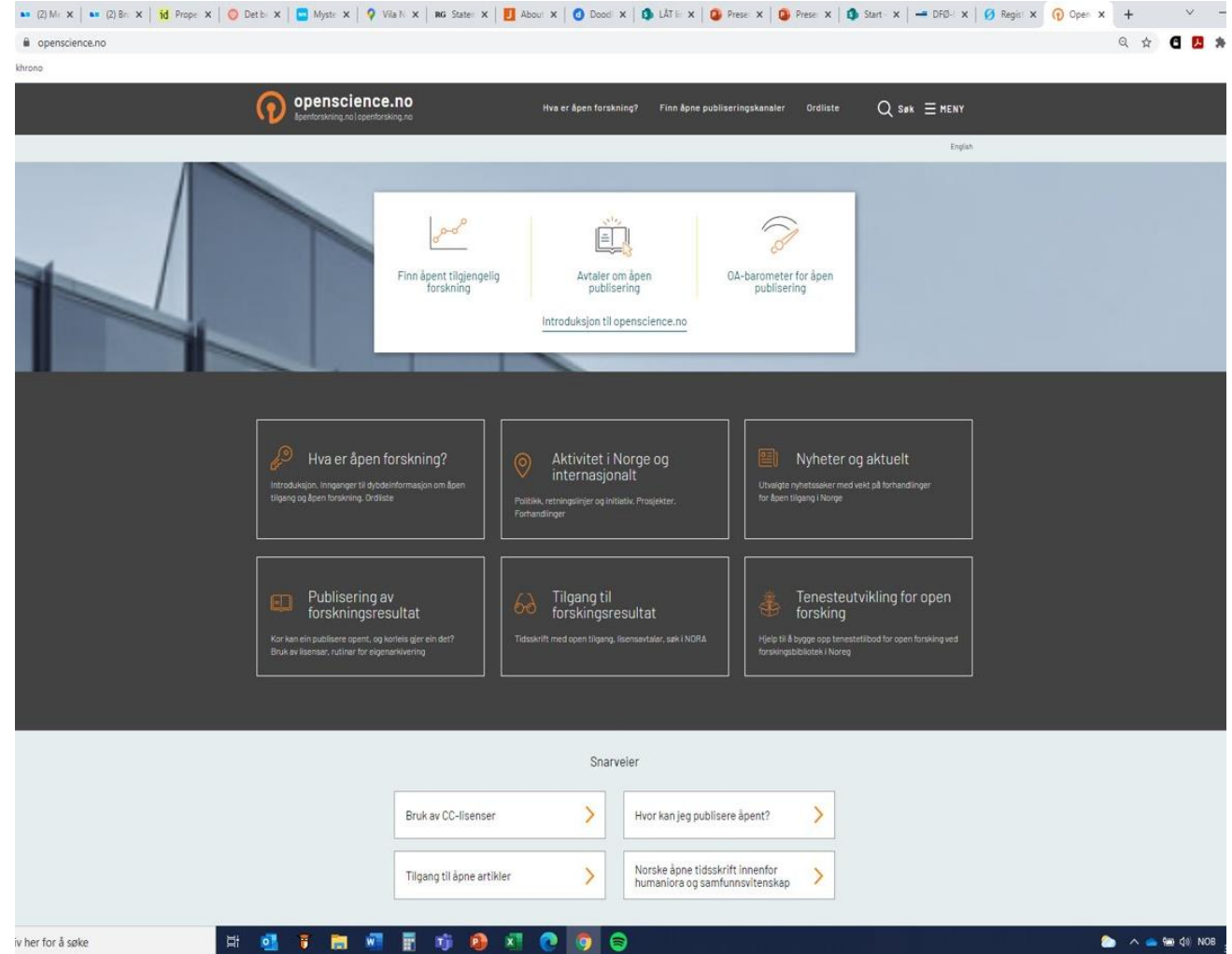
Hva har skjedd de siste årene?

- Mye er nå publisert åpent – åpen tilgang, open access, har virket disruptivt på markedet, både ved åpen publisering og tilgang gjennom vitenarkivene
- (det finnes også en alternativ måte å få tilgang til litteratur på, den-hvis-navn-ikke-må-nevnes)
- Trangere økonomi for institusjonene
- Institusjonene mer villige (og mer i stand til) å stå uten avtale

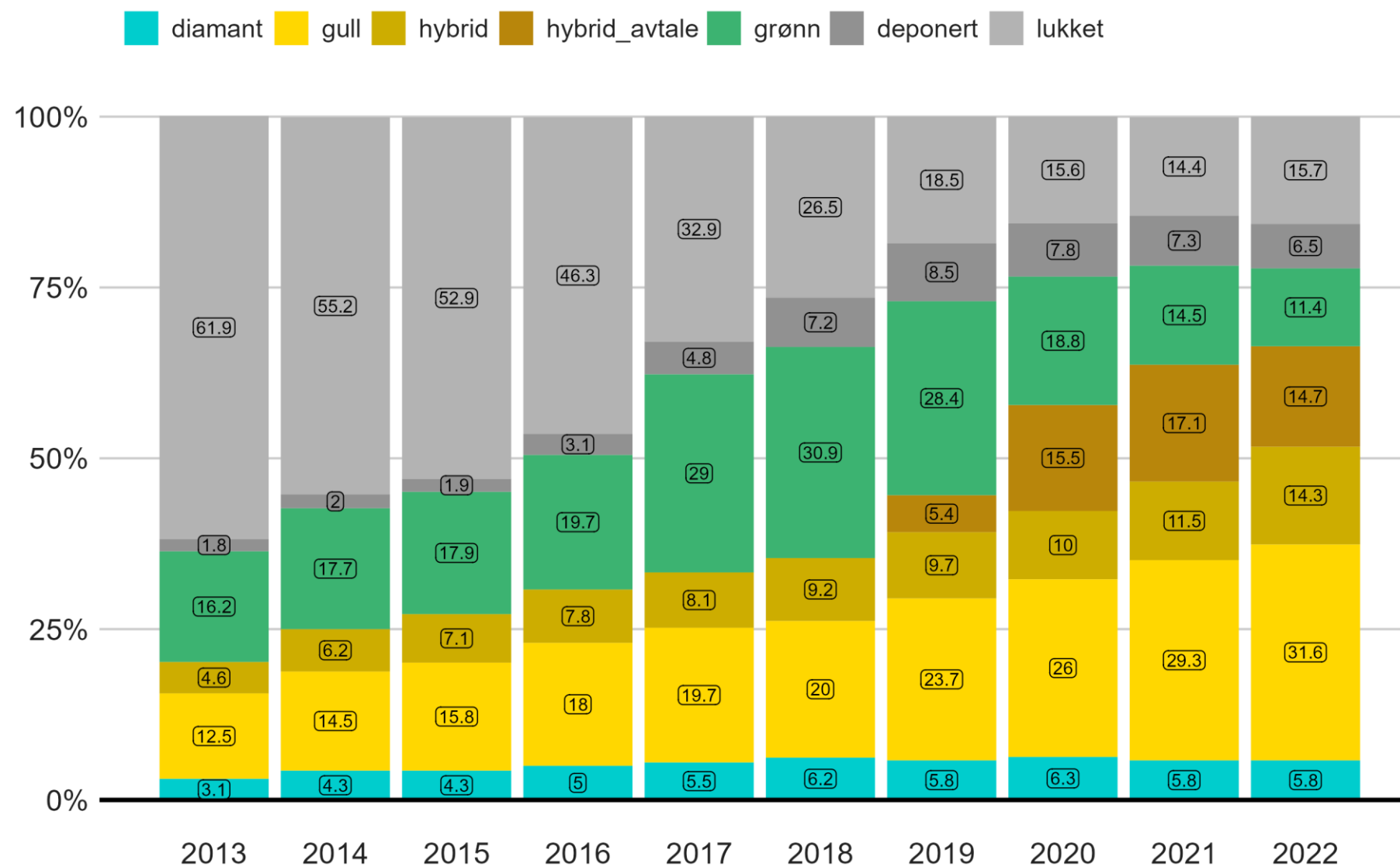
Open science.no

- Open science.no søker å gi informasjon om åpen forskning til nytte for forskere, forskingsadministratører, bibliotek, undervisere, studenter og media
- Redaksjonsråd: UHR, Forskningsrådet og Sikt (Sikt nettredaktør og ansvarlig redaktør)

Distribusjon av åpen tilgang-artikler (%)

NVI - 2013-2022

Strategi for forhandlinger etter 2024

I regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032 (Meld. St. 5 (2022-2032) står det:

«Regjeringen ber HK-dir, Sikt og Forskningsrådet bistå forskningsinstitusjonene med å utarbeide en strategi for norsk vitenskapelig publisering etter 2024 og en plan for å nå målene i en slik strategi».

Oppdraget må sees i sammenheng med at den forrige og nåværende regjeringens mål om full åpen tilgang innen 2024 gitt i Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang, ligger fast.

Rapporten er nå ute og det er frist for innspill den 1. oktober. Fristen er holdt åpen inneværende uke grunnet høstferie i deler av landet. Per 4. oktober er det kommet inn 46 innspill.

Når innspillsrunden er ferdigbehandlet vil Sikt og Sikt forhandlingsråd sammen bli enige om en strategi for forhandlingene framover.

Utkast til strategi for vitenskapelig publisering etter 2024

Spørsmål/kommentar?

Sak 28/23

Sakstype

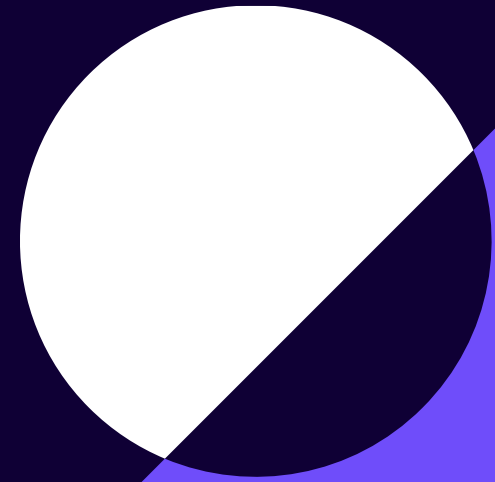
Orientering/Drøfting

Forslag til vedtak

Porteføljestyret tar saken til orientering.

Sak 29/23 (V)

Møteplan for 2024

Møteplan 2024

Med utgangspunkt i Digitaliseringsstyrets møteplan foreslås følgende møtedatoer for 2024 for porteføljestyret:

- Onsdag 31. januar (digitalt)
- Onsdag 5. juni (fysisk heldagsmøte)
- Onsdag 2. oktober (digitalt)
- Onsdag 13. november (fysisk heldagsmøte)

Sakskalender 2024

Sakskalenderen inneholder tentative saker til kommende møter.

Sakene er inndelt i tre kategorier:

- I. Strategi og struktur (overordnede saker for porteføljen som helhet)
- II. Plan- og rapportering (faste saker knyttet til årssyklusen i samstyringsmodellen)
- III. Enkeltsaker (saker som omhandler et enkelt produkt/produktområde eller et bestemt faglig tema)

Spørsmål/kommentar?

Sak 29/23

Sakstype

Vedtak

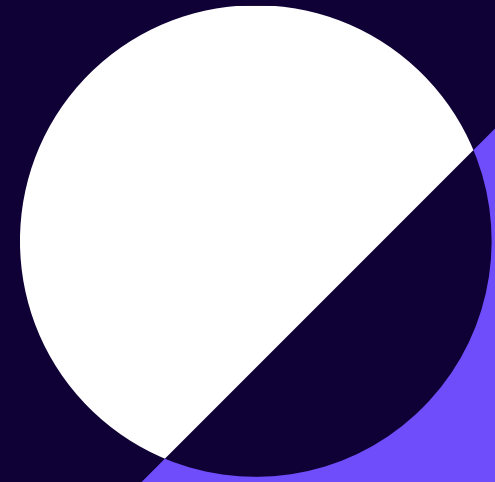
Forslag til vedtak

Porteføljestyret vedtar foreslått møteplan for 2024, og tar sakskalender for 2023/2024 til orientering.

Sak 30/23

Eventuelt

Oppsummering og evaluering

Møteslutt

